

1.IKASGAIA

I. Tributuen funtzioak eta prozedura:

Tributuen lege orokorraren 83. Artikuluak 3. titulua irekitzen du, hau da, tributuen aplikazioa.

- 83.1:Artikulu honek, bere lehen hiru epigrafeetan dio, tributuen aplikazioaren gain egongo dira, zergapekoei bideraturiko informazioa eta laguntza emateko egintza administratibo guztiak, baita era berean, zergapeko hauek bere eskubide eta obligazioak betearazteko gauzatzen dituzten egintzak ere.
- 83.2:Zergen aplikazioa, Zerga Administrazioak emandako egintzen aurkako erreklamazioen ebazpen ekonomiko administratiboen ebazpenei bananduta egingo da. Hau da, tributuen aplikazio funtzioa zehazten du eta ekonomia administraziozko erreklamazioen ebaztea banatuta egikaritzen dira.
- 83.3:Kudeaketa, ikuskapena eta bilketa prozeduren bitartez, garatzen da zergen aplikazioa.
- 83.4: Eta azkenik tributu administrazioaren prozedurak errespetatzea beharrezkoa da, tributuen aplikazioa, zerga administrazio bakoitzari dagokio eta.

Tributu hauen aplikazioa zehazteko 123. Artikulura jotzea ezinbestekoa izango da:

- Itzulketak eskatzeko prozedura
- Aitorpenen bitartez hasten den prozedura
- Datuak egiaztatzeke prozedura
- Balioak egiaztatzeke prozedura
- Egiaztapen mugatua egiteko prozedura

II. Likidazioaren funtzioa eta prozedura

a. *1963ko tributu lege zaharrear, likidazio hitzak bi zentzu zituen:*

- Prozedura administratibo bezala bildua likidazioaren prozedura
- Ekintza administratibo gisa, bertan obligazioa dagiela adierazten da eta bere zenbatekoa era berean bere ordainketa eskatzen da. Hau likidazio administrazioak egiten zuen eta prozeduraren hasierak, bi modutara ematen ziren:

- Ofizioz, erroldaren bidez kudeatzen diren tributuetan
- Partikularren ekimenez, datuak aitortuz.

Bi kasuetan administrazio berak egiten zuen likidazioa, kuota zenbatuz eta behin behineko likidazioen bitartez tributua eskatuz subjektuak. Batzuetan, bi fase hauen ondoren, hau da, hasiera eta behin behineko likidazioaren ondotik, egiaztapena egiten zen eta azkenean, behin behineko likidazioa, berretsiz edo galdatuz hasierako zenbatekoa, eta sarrera eskatuz.

- b. *1977 eta 1978. Urteetan, eraldaketa fiskala burutu zen, erabat aldatuz eskema hau.* Ordutik sistema orokorra, auto likidazio sistema da. Subjektuak, egiteko garrantzitsua aitortzeaz gain, kuota kalkulatu beharko du.

Aldaketarik garrantzitsuenak izan ziren:

- Subjektu pasiboak berak kalkulatzeko du tributuari zenbatekoa administrazioak, ez du behin behineko likidaziorik nahita nahiez egin behar.
- Administrazioak, subjektuak egindakoa kontrolatu eta egiaztatu egiten du
- Egiaztapen eta kontrol jardura, ez dira nahita nahiez egin behar
- Lehen administrazioak zuen protagonismoa, gaur egun aldiz, bete beharrekoa du.. Auto likidazioen bidez eta konturako atxikipean, eta lankidetzaren eginbeharrak gauzatuz.
- Subjektuak egindako auto likidazioak, ez da behin betiko likidazioa ez eta likidazioa administratiboa
- Auto likidazioaren ondorioz egiaztapen eta ikuskaritza jarduerak indartzen joan dira.

- c. *2003ko tributu legearen orokorrean.* Likidazio hitzak bakarrik erabiltzen da prestazioak zenbatzeko egiten diren egintza administratiboak aipatzeko: 101. Artikulua.

Likidazio egintza, prozedura ezberdinen emaitza izan daiteke. Batzuetan, kudeaketa prozeduraren emaitza (123.art) edota tributu kudeaketaren emaitza (117.1.b art) edota ikuskaritza jardueraren emaitza (141.g.art)

- Kudeaketa ofizioz hasten da. Sarrera egin baino lehen, behin behineko likidazioa burutu behar da. Kasu hau gertatzen da, toki erakundearen tributuetan, adibidez, ondasun higiezinaren gaineko zerga, jardura ekonomikoaren buruzko zerga eta ibilgailuen gaineko zerga

- Aitorpena: Subjektuak, tributu administrazioari, jakinarazten dizkio, datu garrantzitsuak eta gero hauek kontutan hartuta, behin behineko likidazioa egiten du sarrera eskatuz. Tributu lege orokorraren 128 eta 130. Artikulueta. Adibidez, oinordetzan, aduanetako tributuetan eta tasetan.
- Autolikidazioa: Ez dago jarduera administratiborik, subjektuak, aitorpena egiten du, arauak aplikatu eta prestazioen zenbatekoa kalkulatu. Horretaz gain, sarrera ere egiten du. Estatuko tributu gehienetan aplikatzen da. Ez da benetako likidazio egintza, administrazioak ez baitu parterik hartzen. Hiru kasuetan, tributu administrazioak, egiaztapen jarduerak burutu ditzake eta fasea bukatu likidazio berriekin.

Likidazioa egiteko, administrazioak egiaztapen prozedurak garatzen ditu eta hori datuak begiztatzea izango da (131.art eta hurren.)

- Datuak begiztatzea: 131.art
- Egiaztapen mugatua (136.art eta hurren.)
- Ikuskapena: 141.art eta hurren

Hurrenkera hau jarraituz, aldi bakoitzean, egiaztapen eta ikerketa ahalmena handiagoak dauzka administrazioak. Bi lehenak, behin behineko likidazioaren bitartez bukatzen dira, ikuskapena aldiz batzuetan, behin behineko likidazioekin ere amaitu ahal izango da eta gehienetan, behin betiko likidazioaren bitartez egingo da.

Datuak begiztatzearen prozedura, kudeaketa organoak egiten dute. Ikuskapena ikuskatzaileek eta egiaztapen mugatua, bi organoek egin ahalko dute.

d. *Tributu iharduera eta prozedurei buruzko arau amankomunak* (97.art)

Artikulu honen arabera, tributuak aplikatzeko prozedura, tributuen araudia jarraituko dute eta prozedura administratiboko arauak, ordeztailleak izango dira. Hutsuneak badaude, prozedura administratiboko legeekin aplikatuko da.

Bere 103.artikuluak, zuzenbide administratiboko araudia bereganatzen du .

- 103.1: Administrazioa beharturik egongo da tributuen aplikazioan planteatzen diren arazoei aurre egitera baita aldi berean, ebazpen hori jakinaraztera.
- 103.2: Bigarren paragrafoan salbuespen batzuk daude, adibidez, ez da beharrezkoa ebazpenik egitea, kaduzitatea gertatzen denean ez eta prozesuko objektua galdu denean edota eskubideen uko egiten zaienean.
- 103.3: Likidazio ekintzak, baloreen konprobazioak, obligazio bat ezartzen dutenak, onura fiskal bat denegatzen dutenak edota tributuen aplikazioa aurrera eramango duten ekintzak suspenditzean, motibatuak izan beharko dute.

➤ Kaduzitatea tributu zuzenbidean (104. Art)

Artikulu hau jarraiki, kaduzitatea gertatzen da, prozedura bukatzen denean administrazioaren ez egiteagatik. Oinarritzen da, administrazioak, espreski erabakitzeke duen betebeharrean eta ziurtasun juridikoaren printzipioan. Honela baztertuz, prozedura mugarik gabe gelditzea erabaki gabe. Artikuluak, bi irizpide orokor ezartzen ditu:

- Behartzen du prozedura bakoitzaren araudiak biltzea erabakitzeke epeak eta obligazio hau ez betetzeen ondorioak.
- Bere araudia subsidiarioa da, prozedura zehatzak, ez badu eraentza berezirik aplikatzen da.

- 104.1: Lehen epigrafeak, prozeduraren iraupena, gehienez 6 hilabetekoa izango dela adierazten du ebazpena jakinarazteko. Hori bai bi salbuesen daude:

Lege bateko arauak, edo arau komunitario batek, epe luzeagoa ezartzen badu. Epea honela zenbatuko da.

- Prozeduraren hasierako akordioa jakinarazten den unetik ofizioz hasi bazen.
- Prozedura subjektuak eskatuta hasi bazen ageria erregistro eskudunean sartu zen unetik.

Artikuluak, orokorrean kaduzitatea geratzen dela dio baina kaduzitatea ez da aplikatuko:

- Premiamendu prozeduran
- Prozedura ikuskatzaileetan
- Bide administrazio boko errekursoetan

Kaduzitatea gertatzen da kudeaketa prozeduretan batik bat. Prozedura zehatzaileetan ere eta berrikuspen prozedura berezietan. Kasu hauetan, epea igarota, administrazioak erabaki gabe, kaduzitatea emango da baina laugarren epigrafeak zehazten du, kaduzitatea bakarrik gertatzen dela, ofizioz hasitako prozeduretan, subjektuarentzat kaltegarriak baldin badira.

Beste kasuetan, ofizioz hasitako prozedura, epe barruan ez bada erabakitzen, ezezko isiltasuna gertatzen da. Bestalde, prozedura subjektuaren ekimenez hasi bazen, 104.3 artikuluko arabera baiezko isiltasuna gertatzen da Konstituzioaren 29. Artikuluko eskaeretan eta errekursoetan izan ezik.

Kaduzitatearen ondorioak, bostgarren epigrafean daude:

- Prozedura bukatzen da baina honek ez du suposatzen, eskubidea preskribatzen denik. Nahiz eta kadukatutako prozedurak, ez geldiarazi preskripzioa. Gainera, berriz ere, beste prozedura bat hasteko aukera egongo da. Kasu honetan, baliozkoak dira, kadukatutako prozeduran, lortutako frogak eta agiriak.

Tributu legearen 211.4 artikulua arabera, epea bukatzerakoan, kaduzitatea amaituko da eta ondorioz prozedura berriz ere ezin da martxan jarri.

➤ Froga tributu zuzenbidean:

- 105: 105 eta hurrengo artikuluetan arautzen da. Printzipio orokorra da eskubidea nahi duenak errekonozitzea frogatu behar duela eta aplikatzen dira, tributu lege orokorrean bildutako berezitasunekin, kode zibilean eta judiziamendu zibileko legean bildutako frogak. Hauek baloratzeko modua, hori dio tributu lege orokorraren 106. Artikuluak.
- 106: Berezitasun hauen artean adibidez, tributu lege orokorraren 106.3 artikulua, dio, fakturak, lehentasuna duela frogatzeko atxikipenak eta gastuak.
- 107: 107.1 artikulua dio era berean, tributuen prozeduretarako jardueretan, egindako agiriak, dokumentu publikoak direla. Bertan bildutako egitateak frogatutzat ulertuko dira. Baina onartzen da aurreko froga.

Tributu obligatuak onartutako egitateak, eta bere adierazpenak, eginak direla asumitzen da. Bakarrik zuzentzen al ditu subjektuak frogatzen badu, egitatezko okerra izan zuela (107.2)

- 108. artikulua, tributu arloko presuntzioak arautzen ditu. Legezko presuntzio balira, ulertzen da, iuris tamtum direla, legeak ez badu aurkakorik adierazten. Legezkoa ez bada presuntzioa, frogatutako egitateak lotu behar dira eta presumitzen den egitatea.

Hirugarren epigrafeak, gauza, eskubide edota jardueraren baten titularra dela presumitzen da, erregistro fiskala batean edo beste erregistro publiko batean, horrela agertzen dena. Ala ere onartzen da kontrako froga. Jurisprudentziak adierazi du, erregistro fiskalak adibidez, katastroarena eta beste orokor batek, adibide jabetza erregistroak, ez badute koinziditen, azken honek duela lehentasuna. Laugarren epigrafeak dio, adierazpenak egiten dituen, lotuta gelditzen dela, berak adierazitako egitateetara.

III. Tributu aitortpena:

a. Kontzeptua, edukia eta funtzioa:

Kontzeptuari dagokionez, tributuen lege orokorraren 119.1 artikulua, definitzen du aitortpena. Tribu administrazioari, aurkeztutako dokumentua da. Bertan, errekonozitzen delarik, tributuen aplikazioan, egitate garrantzitsu baten emana.

Edukia berriz, egitateetara mugatzen da. Zuzenbidearen aplikazioa eta prestazioaren zenbaketa, aitortpenetik kanpo geratzen dira. Normalean, egitate zergagarriaren inguruko egitateak aitortzen dira (etxe bat erosi dut...) Partikularrak egindako egintza da eta tributuen likidazioa administrazioak egiten duen prozeduretan burutzen da. Subjektuak bakarrik zenbatekoa kalkulatzeko behar diren datuak ematen ditu.

Tributuen lege orokor berriak, ez du mugatzen bakarrik, egitate zergagarria, tributuen aplikazioen eremura eratzen du. Adibidez, hirugarren subjektu batek emandako datuak sartzen dira.

Funtzioari erreparatuz, administrazioari jakinaraztea izango da; tributu arloan garrantzitsuak diren datu eta egitateak. Gero administrazioaren eginkizuna, likidazioa egitera mugatuko da. Ala ere, kasu batzuetan, ez da zuzenean, likidazioa egiten, adibidez: toki korporazioetako tributuetan, aitortpena, finka ibilgailua eta jardueraren alta erroldan suposatzen du. Ondoren, urteko, administrazioak likidazioa egingo du.

b. Aitortpenaren eraentza juridikoa eta eragina:

Aitortpena aurkeztea, subjektuarentzat, obligazio formal bat da 29.2.c artikuluen arabera.

119.1 artikulua, dokumentuak aipatzen ditu. Baina hurrengo epigrafeak dio, erregelamenduak ahozko aitortpenak eta bestelakoak onar ditzakeela. Normalean, tributuen legeak eta prozedurak, arautzen dituzten arauak, ereduak ezartzen dituzte.

Tributu arau bakoitzak ezartzen du aitortpena egiteko epea. Epe barruan ez bada aitortpena egiten, arau hauste arina gertatzen da (198.1 art) Ala ere, tributuen lege orokorraren 27. Artikuluak dio, epe kanpo modu espontaneoan, hau da, errekerimendurik jaso gabe egiten bada aitortpena, errekaruak ezarriko direla eta baliteke, berandutza korrituak baina zehapenik ezarri gabe.

Organo eskudunaren egoitzan aurkeztu behar da aitortpena.

Tributu legearen 108.4 artikulua dio obligatuak aitortutako XXX egiazkoak asumitzen direla eta bakarrik zuzentzen ahal direla kontrako frogaren bitartez. Administrazioa ez dago behartuta XXX egitera subjektuak aitortutako datuen arabera baina, kasu honetan, motibatu behar du likidazioa.

c. Autolikidazioa eta datuak jakinaraztea

Autolikidazioa aitortpen mota bat da. Baina tributu obligatuak ez dira mugatzen administrazioari likidazioa egiteko datuak ematerekin. Kalifikazio lana eta zenbaketa egiten dute edota zerrenda egin. Edo zehaztu itzuli edo konpentsatu behar den

zenbatekoa. Tributu Lege Orokorraren 120.1.artikuluari jarraituz. Beraz, aitorpen mota bat da baina aitorpenak mugatu egiten dira datuak eta egitateak administrazioei jakinaraztera. Autolikidazioan, gainera, prestazioa zenbatu egin behar da eta sarrerekin edota eskatu itzulketa edo konpentsazioa.

Bere ezaugarriak 4 dira:

- Zenbaketa: hau egin behar denez, ez da aplikatzen edozein egitateetan. Bakarrik aplikatuko da egitateak tributu obligazio materialei buruzkoak direnean. Hauek dutelako objektu bezala kopuru likido bat ematea. Horregatik, egitateak, egitate zergagarriari buruzkoak dira edo konturako ordainketari buruzkoak.
- Tributuaren kudeaketa hasiko da autolikidazioaren bitartez, Tributu Orokorraren Legearen 118.a.artikuluaren arabera. Doktrinak honen inguruan adierazten du, hau egia dela zenbaketaren emaitza itzulketa lortzea den kasuetan eta ez ordea, sarrera egin behar denean. Hemen autolikidazioa ez baitu prozedurarik martxan jartzen, izan ere, prestazioa betetzeko modu bat da bakarrik.
- Autolikidazioa egitate eta datuen adierazpen bat izateaz gain, borondatearen aitorpena ere bada. Honek adierazten baitu subjektuak sarrera egin nahi duela edo itzulketa egin nahi duela.
- Aitorpenarekin alderatuta, ondorioak ezberdinak dira kontuan hartuta hirugarren pertsona, hauek ezin baitira aipatu bakarrik aitorpena egiten duenaren obligazioak aipatu daitezke. Gainera, ez da mugaten egitateak aitortzera zuzenbidea ere aplikatu behar da.

IV. Datuak jakinaraztea:

Tributuen lege orokorraren 121. Artikulua, aitorpen mota bezala biltzen du. Bere edukia, egitatei buruzkoa bakarrik da, datuak jakinaraziz, administrazioari gero honek likidazioa egiteko.

Baina aurkezterakoan, eskatzen zaio erakunde publiko honi, gehiegi ordaindutakoaren itzulketa, zehazki itzulketa prozeduraren lehen ekintza da. Aspektu honetan, auto likidazioarekin bat egiten du, baina badago ezberdintasun bat, hain zuzen ere datuak jakinaraztea prestazioa ez da zenbatzen.

2. IKASGAIA

I. Likidazio egintza:

101 eta 102 artikuluetan agertzen da likidazio egintza eta bere jakinarazpena.

a. Kontzeptua eta edukia:

Tributuen lege orokorraren 101.1 artikulua dio, likidazio egintzak, egintza administratibo bat dela. Honen bitartez, Administrazioaren organo eskudunak, zenbaketa eragiketa burutzen ditu eta tributuzko zorraren kopurua zehaztu, edo itzuli edota konpentsatu behar den kopurua zehaztuz, behar den uneetan.

Egintza administratibo honen bitartez zehazten da, prestazioaren zenbatekoa. Bere egitekoa da, prestazioaren zenbatekoa zehatz mehatz kalkulatzeko eta ala heinean, tributuzko zorrik ez dela adieraztea, edo itzuli behar den kopurua zehaztea. Likidatu den kontzeptua identifikatzeko, zehaztuz tributua edo prestazioa.

Egitate zergagarria, subjektua, zerga aldiak eta abar. Likidazio egin duen organoa eskuduna den ala ez jakiteko, likidazioa egiteko erabili diren irizpideak adibidez: magnitudeak, kasuan erabili diren zenbaketa osagaiak...

Egintza administratiboa izanik, likidazio egintza, legezko dela presumitzen da eta zuzeneko betearaztasuna du, administrazioaren auto babesa bezala. Baina eragingarria izan dadin, subjektuari jakinarazi behar zaio, honek nahi balin badu, bide administratiboan, eta kontentzioso administratiboan, aurkaratu.

b. Likidazio egintza motak eta eraentza juridikoa:

Tributuen lege orokorraren 101.2 artikulua dio, tributuzko likidazioak behin behinekoak edota behin betikoak izango direla. 101.3 artikulua adierazten du, noiz diren behin betikoak, azpimarratuz, 4. Epigrafeak, besteak behin behinekoak izango direla.

Hirugarren epigrafearen arabera, behin betiko likidazioaz ari da, adibidez, inspektzioak behin betiko likidazioarekin amaituko dira. Tributuzko likidazioaren osagai guztiak egiaztatu eta ikertu ondoren, prozedura ikuskatzaileek emandakoan, eta berak tributuzko araudiak horrela adierazitakoan.

Beraz behin betiko likidazioa izango da, administrazioak egiten duena, kontutan hartuta, osagai guztiak, prestazioa zenbatzeko, hau da, egiaztapen zorrotza eta osoa egin ondotik emandakoa. Hau bakarrik egin ahal izango da, ikuskarpen prozeduraren bitartez.

Aldiz, behin behineko, likidazioa gertatzen da, Administrazioak egiten duenean zenbatekoa ateratzeko behar diren, datu guztiak jakin gabe, erreserbatuz, datuak egiaztatzeko eta ikertzeko ahalmenekin. Adibidez, administrazioak, likidazioa egiten

duenean, subjektuak aitortutako datuekin. Beste kasu bat, egiaztapen mugatuaren ondoren egindakoa izango da...

Bi likidazio mota hauek bereizteko badago beste irizpide bat. Likidazioa aldatzen bada edo ez, tributuen aplikazioaren prozeduren bitartez, behin behineko likidazioa, gero aldatu ahalko dira, egiaztapen zorrotza egin aurretik.

Behin betiko likidazioa, ezin dira aldatu. Bertan ezarritako, prestazioaren zenbatekoa, ezin da aldatu, bakarrik errekurritzen badira edo berrikuspen prozeduren bitartez, aldatu ahalko dira. Ala ere, nahiz eta behin behineko edo behin betiko izan likidazioa, biak likidazio ekintzak dira. Bi kasuetan, ordainketa egin behar da. Behin behineko likidazioa erabat eragingarria da, behin betiko likidazioa eman arte.

c. Likidazio egintzen jakinarazpena:

Tributuen lege orokorraren 102. Artikuluak arautzen du. Orokorrean zuzenbide publikoan, gertatzen den bezala, likidazio egintzak, eragingarri izateko, jakinarazi behar direla. Konstituzio auzitegiaren jurisprudentziaren arabera, jakinarazpena, prozedura administratiboaren oinarritzko printzipioa da, defentsa eza babesteko.

102.2 artikuluak, agintzen du likidazio egintzaren oinarritzko osagaiak, jakinarazi behar direla, adieraziz gainera: lekua, epea eta modua adieraziz.

Horretaz aparte jarri beharreko errekurtsioak ere adierazi behar dira; hauen epeak, eta zein den organo eskuduna ebazteko. Tributuen lege orokorraren 109. Artikuluak dio, orokorrean zuzenbide administratiboko eraentza aplikatuko dela. Hemen berezitasunak aipatu behar dira: 110, 111 eta 112.

110. artikuluak dio, jakinarazpena, obligatuak emandako egoitzan egingo dela, berak hasitako prozedura bada. Ofizioz hasten bada, jakinarazpena egingo da:

- Bere egoitza fiskala
- Lantokia
- Jarduera ekonomikoa burutzen den lekuan eta azkenean, helburu horretarako beste toki egokian.

111. artikuluaren arabera, jakinarazpena obligatua emandako egoitzan edota egoitza fiskalean, egiten bada, hartu ahal izango duela, egoitzan dagoen edozein pertsona, postalean edo bere libretan jaso behar du. Gainera jakinarazpena komunitateko langileari, atezainari egiten ahal da. Subjektuak edota bere ordezkariak jakinarazpena zapuzten baldin badu, ulertzen da jakinarazpena gauzatu zela.

Hemen 112. Artikuluak, agerpenaren bitartez, egiten den, jakinarazpena eraentzen du. Jakinarazpen mota hau egiten da, egoitzan bi saiakera egin zirenean, edota saiakera bat, ezezaguna bezala agertzen bada egoitza horretan.

Kasu hauetan, obligatuari deitzen zaio iragarkiak aldizkari ofizialean argitaratuz, agertzeko, organo eskudunaren egoitza bat. Iragarkia kontutan hartuta, jakinarazpena egiten duen administrazioa, Estatuko aldizkari ofizialean argitaratuko da baita autonomia erkidegoan edota probintziakoan, hartutako erabakia. Hilabete bakoitzeko 5-20. Egunetan egingo da.

Iragarkian agertzen da, ze prozedurari dagokion, zein da jakinarazi nahi dion organoa eta eman ez subjektu hau, 15 eguneko epea, bertan aipatzen den lekuan agertzeko, jakinarazpena jasotzera. Epe honetan subjektua ez bada agertzen, ulertzen da jakinarazpena egin zaiola, baita ere, prozeduraren hurrengo egintzak, jakinarazi zaizkiola, salbu:

- Likidazioaren ekintza eta gauzak besterengaratzea erabakitzen duen egintza

Bi kasu hauetan, jakinarazpenaren prozesua berriz errepikatu behar da. Gaur egun, posible da leku elektronikoetan argitaratzea 11/2007 legearen arabera.

II. Egiatzapena tributuen aplikazioaren eremuan:

1963ko tributuen legean, egiaztapena, likidazio prozeduraz azpi fase ebentual bat zen, kokatuz, behin behineko likidazioaren artean, eta behin betiko likidazioaren artean, hasierako sistema horretan, administrazioak behin behineko likidazioa egiten zuen, tributuen zenbatekoa zehaztuz.

Egiatzapenaren bitartez, administrazioa, egitate zergagarria, begiztatu eta bere kalkulua ateratzen zuen, tributua zenbatzeko garrantzitsua ziren inguruabarrak eta datuak kontutan hartuta. Horregatik, egiaztapen organoek, euren lana bukatzen zuten lortutako datuak, organo kudeatzaileei emanaz, gero, hauek behin betiko likidazioa egiteko.

Gainera, administrazioak behin behineko likidazioa egiten zuenez, ez zen nahita nahiez egin behar egiaztapen prozedura.

Prozedura bezala, egiaztapen prozedura, bukatzen zuen egintza, likidazio prozedura sartzen zen.

Behin betiko likidazioa egiteko, behar ziren datuak emanaz. Tributuen lege orokorrak, administrazioaren eskutik uzten zuen egiaztapena bertan parte hartzen zuten organo kudeatzaileek eta ikuskatzaileek. Baina bi kasuetan, likidazio organo kudeatzaileek egiten zuten.

1977 eta 1978. Urteetan, autolikidazio sistema eratu zen eta egiaztapenak, indar handiagoa hartu zuen. Administrazioak sistema honetan ez duelako behin behineko likidaziorik egiten.

Partikularren autolikidazioaren bidez aplikatzen dute tributua, aldi berean organo kudeatzaileek eskuduntzak galdu zituzten, ikuskatzaileen mesedetan. 1995an ikuskatzaile egiten dute behin betiko likidazioa.

Erreforma honek, organo kudeatzaileen eskuetan utzi zuen egiaztapen mugatua. Gainera, azken egiaztapen mota hau egin ondotik, organo kudeatzaileak, berak, ofizioz, egiten du behin behineko likidazioa. Honen ondotik, jarduera ikuskatzailea burutzen ahal da, behin betiko likidazioarekin bukatuko delarik.

Azken sistema hau da, 2003ko tributuen lege orokorrak bereganatu duena. Tributuen lege orokorraren 115. Artikuluak dio, egiaztapena, ez dela mugatzen, datuak lortzera. Gainera, arauak ondo bete eta aplikatu diren ikuskatzen da.

Bigarren epigrafeak dio, administrazioak subjektuak egindako egitateak, egintzak eta negozioa, kalifikatuko dituela. Prozeduraren aldetik, prozedura, likidazio batekin bukatuko da edo behin datuak lortuta, gero likidazio prozeduran, erabiliko direnak.

- Lehenengo kasuan, ez da jakinarazten aparte, egiaztapenaren emaitza, biltzen duen egintza eta jarduera hauek ezin dira aurkaratu, bakarrik, likidazio egintza, aurkaratu daiteke.

Orduan alegatu behar da egiaztapenen aurka zegoen guztia.

Aldiz, prozedura, datuak lortzearekin bukatzen bada, subjektuari jakinarazten zaio. Honek aurkaratzen ahal ditu, modu autonomoan. Adibidez, hau geratzen da gauzaren balioa egiaztatzearen prozeduran eta informazioa lortzeko prozeduran.

Organoen aldetik, egiaztapena, organo kudeatzaile eta ikuskatzaileek egiten dute.

Lehendabiziko kasu honetan, likidazioa egiten bada, behin behineko izango da. Hau gertatzen da, egiaztapen mugatuan eta datuak begiztatzeko prozeduran. Egiaztapena ikuskatzaileak egiten badu, prozedura, bukatzen ahal da, behin behineko likidazioarekin edota behin betiko likidazioarekin.

Behin behinekoa izango da:

- Egiaztapen mugatua egiterakoan, prozedura hau, ikuskatzaileek ere garatzen ahal dute
- Tributuen lege orokorraren 101. 4 artikuluko kasuetan.

Beste prozeduretan, ikuskatzaileak, egindako likidazioa, behin betikoa izango da. Zehazki, behin betikoa izango da, ikuskaritza jarduerak sakonak direnean.

III. Datuen begiztapen prozedura:

123. artikulua, kudeaketa prozeduren artean, kokatzen du. 131, 132 eta 133. Artikuletan arautzen da era berean.

131. artikuluaaren arabera, kasu batzuetan, bakarrik, aplikatzen da eta ezaugarri amankomuna da, bere garaian, aitorten bat edo autolikidazio bat egin zela. Kasuak hauek dira:

- Bertan akats formalak edo errakuntza aritmetikoak daudenean
- Administrazioak dituen datuekin, bat ez datorrenean,
- Modu nabarian arauak gaizki aplikatu baziren
- Aitortutako datuak justifikatu egin behar dira, jarduera ekonomikoei buruzkoak ez badira.

Beraz, aitortutako datuak egiaztatzen dira. Ezingo dira aztertu, aitortu ez diren datuak eta egitateak.

132. 1 artikulua, bi modutara azaltzen du prozedura:

- Subjektuari, ziurtagiriak eskatuz, edo datuak argitzeko eskatuz.
- Zuzenean, jakinaraziz, behin behineko likidazioaren proposamena.

Bi kasuetan, proposamena subjektuari jakinarazten da alegazioak egiteko epea emanez, gero behin behineko likidazioa egingo da.

Azkenik, prozedura amaituko da, tributuen lege orokorraren 133. Artikuluak, araututako 5 moduetan:

- Ebazpenaren bidez: Bertan adierazten da, ez dela egin behar behin behineko likidazioa edota akatsak zuzentzen dira.
- Behin behineko likidazioaren bidez
- Subjektuak akatsak zuzenduz
- Kaduzitatea: prozedura hasita 6 hilabete igarota
- Egiaztapen mugatua, edo ikuskaritza prozedura hasita,

IV. Egiaztapen mugatua:

Tributuen lege orokorraren 123.artikuluak, kudeaketa prozeduran sartzen du eta 136-140. Artikulura bitarte arautzen da. Organo kudeatzaileek eta ikuskatzaileek, garatu ahalko dute. Prozedura honek, hiru muga haundi ditu:

- Merkataritzako kontabilitatea ezin da aztertu
- Hirugarrenari, finantza mugimenduei buruzko informazioa ezin zaio eskatu, 136.3 artikularen arabera,

- Tributu bulegoetatik kanpo, ezin dira atera: 136.4

3.IKASGAIA

I. Ikuskapen prozedura:

a. *Ikuskapenaren funtzioak:*

LOren 121.artikuluak biltzen ditu ikuskapen prozeduran egin beharreko funtzioak edota betebeharrak:

1. Egiaztapena eta ikerketa egin
2. Informazioa lortu
3. Eskubideak, ondasunak etab. baloratzea
4. Aholkuak eman eta txostenak egin
5. Tributua likidatu

Funtzio horiek betetzeko, Tributu Lege Orokorraren 142.4 artikulua dio agintaritza agenteak beharko direla. Era berean, artikulua, agente hauen definizioa emango digu: *Los funcionarios que desempeñen funciones de inspección serán considerados agentes de la autoridad y deberán acreditar su condición.*

Autoritate publikoek, beraien aldetik, obligatuak egongo dira funtzionario hauei laguntzera, hauek beraien lana egoki gauzatu dezaten.

Beraien funtzioen artean daude, besteak beste, tributuen liburuak eta agiriak aztertzea, erregistroak egitea, jardura ekonomikoak ikuskatzea... Hori bai, egoitza pribatuetara sartu behar dutenean, beharrezkoa izango dute, aldez aurretiko epailearen baimena.

Beraz, aitzitik esanda bezala, lege organiko honen 145. Artikuluaren arabera, ikuskapen prozeduraren objektua, tributu obligazioak bete direla egiaztatzea eta ikertzea izango da. Era berean, zergapekoaren tributu egoera erregularizatu ahal izango dute likidazio bat edota beharrezkoak eginez. Ikuskaritzak beraz helburu bezala, aitortu ez diren edo gaizki aitortu diren datuak bilatzea izango da (145.3)

Beraz, ikuskaritza prozedura batean, beharrezko egiaztapenak egiteaz gain, beste betebeharrak garrantzitsu bat ere azpimarratu behar da; likidazioa.

Prozedura guzti hau, Lege organikoaren 145 eta hurrengo artikuluek adieraziko digute, bertan bi ikuskapen mota bereiziko direlarik: (148.art)

- Orokorra: tributu egoera guztien gain eginikoa
- Zatikakoa: Aspektu zehatzen gaineko ikuskapena

Ikuskapen prozedura hauek normalean, aitortuak izan ez diren edota gaizki aitortuak zian diren tributu egoeren kasuetan egingo dira.

b. *Hasiera eta garapena:*

Ikuskapenaren prozedura, bi modutara hasi daiteke:

- Ofizioz, 147. Artikuluak adierazten duenez
- Obligatuak, hau da, zergapekoak eskatuta, 149. Artikuluan adierazten den bezala.

Lehenengo kasuan, jarduera hasi dela jakinarazi behar zaio subjektuari eta horrekin batera, prozeduraren baitan izango dituen eskubide eta obligazioak argi utzi. Subjektuari, zatikako ikuskapen bat ezarria izan bazaio, honek, orokorra izatea eska dezake.

150. artikulura pasaz, bertan ikuskapen prozedura gauzatzeko epeak adieraziko dira. Lehenik eta behin, esan beharra dago, ikuskaritza prozedura epean amaitzen ez bada, ez dela kaduzitaterik emango, hau da, nahiz eta epea amaitu, prozedurarekin aurrera jarraitzeko aukera badago.

- Prozedurak, gehienez urte bat iraungo du. Honen kontaketa, jakinarazpena hasten den momentutik hasiko da.
- Ala eta guztiz ere, lehen esan bezala, ikuskapenaren epea luzatu ahal izango da beste epe batez. Izan ere, kasu batzuetan, ikuskapen honek, eragiketa asko eta konplexuak barne bildu baititzake.
- 150.2 artikuluan arabera, kasu batzuetan zergapekoaren kulparik gabe, ondorio zehatz batzuk eratorriko dira, ikuskatzaileak, bere funtzioa sei hilabete baino gehiagoz betetzen ez badu

Esan bezala, epe hauek ez betetzeak bere ondorioak ekarriko ditu: 150.2

- a. Ikuskapen prozedura hasteak ez du ekarriko berarekin preskripzioa geldiaraztea. Aldiz bi kasu hauetan geldiarazi egingo da:
 - o Justifikatua izan ez den ikuskapen prozeduren geldiarazpenetan, obligatuak jakinda ikuskapen ekintzak berriro ere hasten badira.
 - o Lehen apartatuan ezarritako epeez gain egindako ekintzetan.
- b. Egiten diren sarrerak, espontaneoak direla ulertzen da: 27.art
- c. Lehen apartatuan adierazitako epeez gaindi egiten diren ekintzetan, ezingo da berandutza korriturik exijitu. 151.3.art

151. artikuluan ikuskapenak egiteko lekuak agertuko dira. Ikuskapenak bulego publikoetan, subjektuaren egoitza fiskalean, jarduera eramaten den lekuan eta obligazioaren frogak dauden lekuan egin ahal izango dira. Arau fiskalek ezarritako dokumentu eta erregistroak, beraien aurkezpena, Administrazio tributarioaren bulegoetan egin beharko dira.

Jarraian, ofizina publikoen egin beharreko ekintzak, hauek irekieraren barruan ordutegi ofizialetan egingo da edota bestela jarduera eramaten den ordutegiaren barruan (152.art)

Baina zenbait kasutan, egoerak exijitzen duenean, ofizialak diren ordutegi horietatik kanpo egin ahal izango dira ikuskapen akzioak eta hauek, interesatuaren lokalean egiten badira, beti ere ofizinak ordutegia errespetatu beharko da printzipioz. Baina lehen aipatu bezala, erregelamenduaren eskuetan utzi ahal izango da beste ordutegi bat arautzea.

c. Jarduerak dokumentatzea, ikuskapen akta:

Aktetan, ikerketa jardunaren emaitza biltzen da eta likidazio proposamena egin, ondoren hau, subjektuari ematen zaiolarik. Beraz tributu lege orokorraren 143.2 artikulua dioen bezala, ikuskapen aktak, dokumentu publikoak dira eta bertan, egiaztapen eta ikerketa jardueren emaitzak biltzen dira baita subjektuaren tributu egoeraren erregularizazioa edota bere portaera zuzenaren adierazpena. Akten edukiari dagokionez, ezaugarri hauek adierazi beharko dira horietan:

1. Egiten den lekua eta akta.
2. Subjektuaren edota ordezkariaren identifikazioa eta bere egoitza.
3. Egitate zergagarriaren osagaia eta zuzenbidezko oinarriak.
4. Erregularizazioa eta likidazioaren proposamena.
5. Subjektuaren adostasuna edo desadostasuna.
6. Prozeduraren hurrengo tramiteak eta jartzen ahal diren errekursoak.

Araudia eta jurisprudentziaren arabera, aktak, ez dira erabakitzen duten egintza administratiboa, baizik eta tramiteko egintzak dira, hauek, likidazioa prestatzeko balioko dutelarik. Hau dela eta ezin dira aurkaratu.

Likidazioak aurkaratzen denean bakarri akten akatsak aurkaratu ahal dira. 144. 1 artikulua arabera, aktak, dokumentu publikoak dira eta bertan bildutako egitateak, frogatutzat ulertzen dira baina onartzen da kontrako frogak.

d. Prozeduraren amaiera:

Prozeduraren bukaeran, hiru akta mota bereizi behar dira:

1. Akordioaren bitartez egindakoa: 154. art

Arazoa ezin denean modu zehatz batean identifikatu, kasu hauetan, subjektuaren akordio batekin egiten ahal da akta. 188. Artikuluaren arabera, zehapena %50ean txikitzen da baina akta egin ahal izateko lehenagotik, edo aldi berean, likidatu behar duen organo eskuduna denaren baimena beharko da eta obligatuak, abala edo gordailua, eman beharko du.

2. Adostasunez egindakoa

156. artikuluari dagokionez, subjektuak, aktaren edukiarekin ados dagoenean emango da, baita ere likidazio proposamenarekin ere. Likidazioari dagokionez, akta egin zen

unetik zenbatuta, hilabete bat igaro bazen, subjektuak, organu eskudunaren jakinarazpena jaso gabe, ulertzen da, likidazio egin zela, eta jakinarazi zela. Hilabete horretan organo eskudunak erabakitzean, zera gerta daiteke.

- Likidazio proposamenaren oker materialak zuzendu.
- Jarduerak jarraitzea agindu.
- Likidazioaren proposamena baieztatu.
- Egitateak edo arauak gaizki aplikatu zirela erabaki: kasu honetan likidazio egin baino lehen, subjektua entzun behar da.

Adostasun aktaren ondorioak bi dira:

- Zehapena, %30ean txikitzea: 188.art
- Bertan bildutako egitateetara lotuta gelditzen da subjektua. Bakarrik eztabaidatzen ahal dira, egitatezko errakuntza izan zuela frogatzen baldin bada.

3. Desadostasunez burututakoa

157. artikuluari jarraiki, subjektuak akta ez duenean sinatzen egiten dira edota likidazio proposamenarekin, ados ez dagoenean. Likidazioa orduan espreski egin behar du organo eskudunak eta ondoren subjektuari jakinarazi. Akta egin ondotik, 15 egun ditu subjektuak, alegazioak egiteko.

II. **Balioen egiaztapena:**

Hasiera batean, ondareen eskualdaketa, gauza guztien gain egon ahal izango da: 57.1 artikulua. Artikulu honek, gauzez gain, errentak ere aipatzen ditu, baita zenbait osagai ere. Baina balioen egiaztapena egin ahal izateko, kontuan hartu beharko dira, administrazioaren perituen emandako txostenak, kotizazio ofizialak, merkatuko salneurriak eta tributu lege bakoitzak, ezarritako tresnak.

Zerrenda hau ez da itxia, lege bakoitzean, bere tresnak ezartzen ahal baitira eta gainera, legeak, ez du lehentasunik ezartzen.

Balioen egiaztapena, prozedura kudeaketa bezala biltzen du 123.art eta 134.artikuluetan.

Balorazio jardunak bi motatakoak izan ahal dira.

1. Modu independentean erabilitakoak. Jarduna bukatuta, subjektuari jakinarazten zaio.
2. Likidazio prozeduraren barruan. Nahiz eta batera jakinarazten diren egiaztatu den balioa eta honetan oinarritzen diren likidazioak. likidazioa bakarrik, aurkaratzen ahal da.

Subjektua ez dagoenean ados administrazioak emandako balorazioarekin, aurkakotasunezko tasazioa da tresnarik nagusia likidazioa aurkaratu ahal izateko.

Orduan subjektuak, peritu bat izendatzen du eta administrazioak beste bat, bakoitzak bere balorazioa egin dezan. Administrazioaren perituak egindako balorazioa subjektuak egindakoa gainditzen ez badu, %10ean, eta 120.000 eurotan, subjektuaren perituak egindakoa aplikatzen da baina aldea handiagoa bada, hirugarren peritu bat izendatzen da elkargoek emandako zerrendatik.

Honek emandako tasazioa, izango da likidazioa egiteko erabiliko dena. Baina hirugarren perito honek egindako tasazioak baditu bi muga:

- a. 135.4: administrazioak hasiera batean egiaztatutako zenbatekoa, ezin du gainditu eta subjektuak aitortutako balioa baino txikiagoa ezin du izan.

Tasazio mota hau 135.1 artikuluan, likidazioa aurkaratzeko dagoen lehen epean eskatu behar da edota balioen egiaztapen egintza aurkaratzeko epean, egintza hau modu independentean jakinarazi bazen.

III. Informazioa lortzea:

Subjektu hauek aldizka eman behar dizkiote datuak administrazioari. Edota espresuki eskatuta.

Lehendabiziko kasuan, arauak obligazioa ezartzen du. Adibidez, atxikitzaileak jakinarazi behar du zenbat ordaindu duen.

Bigarren kasuan, organo kudeatzaile eta ikuskatzaileek dute ahalmena hori egiteko. Eta, prozedura independentea izan daiteke. Kasu honetan, hau bukatuko da, eskatutako datua lortzen denean edota likidazio prozeduraren parte ere izan daiteke.

1. Informazioa emateko eginbeharren eremua eta edukia

Esparru subjektiboa modu zabalean ezartzen da TLOaren 93.1.artikuluaren arabera. Eta prozedura guztiek bete behar dute eginbehar hau. Pertsona fisikoek eta baita juridikoek ere edota publiko zein pribatuak. Eta nortasun juridikorik ez duten erakundeek baita ere.

TLOaren 94.artikuluak azpimarratzen du erakunde organismo eta funtzionario publikoek bete behar dutena. Eta TLOaren 93.1.artikuluak zehazten du baita ere bete behar dutela:

- Atxikitzaileak
- Ordainketan tartekaritza lanak egiten dituztenek
- Dirua eta akzioak gordailuan dauzkatenek.

Hori, esparru subjektiboari dagokionez.

Objektiboan aldiz, bi muga daude:

Lehenengoa, bakarrik eskatu daitezke tributuari begira, garrantzitsuak diren datu, txosten, aurrekari edota ziurtagiriak TLOaren 93.1.artikuluaren arabera.

Bigarrenik, beste pertsonekin izandako ekonomi lanbide eta finantza parametroetatik eratorritako datuak izan beharko dute.

Motak:

TLOaren 93.2.artikuluak bi laguntza bide mota bereizten ditu:

- Orokorra à hemen arauak ezartzen du aldizka eman behar zaizkiola datuak administrazioari. Adibidez, enpresario eta profesionalek aitortu behar dituzte 3.000 euroak gainditzen dituzten eragiketak.
- Administrazioak eskatuta ematen direnak à Subjektu zehatz bati buruz datu batzuk eskatzen direnean izango litzateke. Adibidez, banku bati eskatzen zaionean subjektu batek azken urteetan izandako eragiketak.

2. Informazioa ematearen mugak

Muga hauek 5 dira:

a. Banku sekretua.

TLOaren 93.3.artikuluari agertzen da. Muga absolutu baino, gehiago ukanbeharrak dira. Datuak eskatzen direnean bete behar diren ukanbeharrak, alegia.

Hemen barruan kokatzen diren 4 baldintza garrantzitsuenak:

- Organo eskudunak baimendu behar du. Eta hori ezin da izan ikuskatzaile jarduleak
- Aztertu behar den subjektuaren eragiketa eta epealdiak zehaztu behar dira.
- Ikuskapena nola egingo den zehaztu beharko da.
- Erakundean bertan egiten bada ikuskapena subjektuak eskubidea izango du bertan egoteko.

b. Posta eta komunikazioen sekretua.

Hau arautua dago TLOaren 93.4.artikuluari. Laguntza eman beharraren beste muga bat delarik. Konstituzioaren oinarriko eskubideak lehentasuna dutelako. Horregatik, sekretu hau errespetatu gabe burututako frogak deusezak izango dira.

c. Intimitaterako eskubidea eta ohorezko eskubidea.

TLOaren 93.5.artikuluak profesionalekin lotzen ditu. Baina, laguntza eman beharraren muga orokorra da.

d. Estatistika sekretua.

93.4.artikuluak arautzen du. Ez du besteen adineko garrantzirik. Baia, estatistika helburuarekin lortutako datuak babestuta daude.

e. Lanbide sekretua.

Edo sekretu profesionala ere deitua. Hau, TLO 93.5.artikulan. Sekretu honek barne hartzen ditu ondare izaerarik gabeko datuak. Bezeroaren ohorea eta intimitateak ukitzen dutenean.

Sekretu honen barruan sartzen dira baita ere profesionalak ezagututako isilpeko datuak, defentsa eta aholkularitza lanak egiterakoan. Baina ez profesionalak eta bere bezeroak izan beharreko harreman ekonomikoa.

Gainera, profesionalaren sekretu profesionala ezin da babestu berari egin behar zaion egiaztapena ukatzeko.

Sekretu honek notarioen protokoloa barneratzen du. Intimitatea eta ohorea ukitzen bada, gai hauen gaineko babes zehatza ematen da:

- Hezkuntzaren inguruko datuak baina ez eraentza ekonomikoa
- Testamentua eta kondizioen liburua.
- Seme alaben errekonozimendua.

4. IKASGAIA

I. Tributuen bilketaren funtzioa

Zorra ez bada ordaintzen borondatezko epealdian, exekuzio aldia hasten da. Hemen, Estatuan eta Gipuzkoan beste sistema bat jarraitzen da Bizkaiarekin alderatuta.

Epe honetan, zorra exekutatu daiteke premiamendu prozedura baten bitartez. Beraz, exekuzio aldia edo premiamenduzko prozeduran automatikoki sartzen da eta hori hala izatea ez da hona, hain zuzen, errekaruak daudelako.

Hala ere, TLOa 1995. Urtean aldatu zenetik, exekuzio aldia zuzenean hasten da borondatezko epean ez bada egiten. Horregatik, exekuzio aldia eta premiamenduzko prozedura ez dira gauza bera. Azken hau, ez da modu automatikoan hasten, horretarako, espresuki egindako egintza administratibo bat behar baita à Titulu exekutiboa. Eta, horri, deitzen zaio premiamenduzko probidentzia.

Premiamendu prozedura erabiltzen da zordunaren ondarea exekutatzeke.

Tributuen lege orokorraren 160. Artikuluak dio, bilketa dela, funtzio administratiboen egikaritzea. Eta helburu bezala, tributu zorrak kobratzea dute. Beraz, ezaugarriak dira honako hauek:

- Funtzio administratiboa da. Ahalmen eginbehar bat da. Nahita nahiez egin behar duen gauza da
- Organo administratiboa egiten du Finantza erakundeek parte hartzen dute tributuen bilketan baina ezin dute agindurik eman, ez baitira kudeaketa organoak.
- Hiru bilketa ez ditu hartzen bakarrik tributuak, zuzenbide publikoko beste sarrerak ere bereganatzen ditu: multak...
- Lege orokorraren 160.2 artikulua arabera, bilketa egin ahal izango da, borondatezko epealdian eta exekuzio aldian. Exekuzio aldian egingo da, tributua ez denean ordaindu borondatezko epe aldian, administrazioak, subjektuaren ondasunak, enbargatzen ditu eta gero besterenganatu, auzitegien parte hartzerik gabe.

II. Bilketa borondatezko epean

- Borondatezko ordainketa egiteko epea

Tributuen lege orokorraren 62. Artikuluan dauden epeak.

- a. Auto likidazioaren kasuan, tributu bakoitzaren araudiek ezarritako epean. Esaterako PFEGZ urteko maiatza eta ekainaren bitartean egin beharko da.

- b. Isilbidezko hipoteka: Eskubide erreala, automatikoa (ez da egin behar, ez inskribatu) Lehentasunaren orokorra baino lehen dago, horregatik lehentasun berezia ere deitzen zaio.

Eragina da gauzaren gain, ez du garrantzirik eskualdatu izana (eskubide erreala bai). Ez du eraginik beste hartzekodunak izateak edo ez.

Batzutan jurisprudentziak afekzio eskubide gisa definitu du (erantzukizun subsidiarioa). Eta beste autore batzuk, lehentasun berezia eta beste autore batzuk lehentasun berezia, beste hartzekodunak eskatuz.

Bilketa orkorren Erregelamendua (65.3)à exekutatzeko 74.4 artikuluan ezarritakoa (baimen exekuzio premiamendu probidentzia). Gauzak edo eskubideak ez badira zordunarenak subjektuari jakinarazten zaio zenbateko, eskatuz (TLO 62.2).

Administrazioaren portaera zuzena, zordun nagusiaren aurkako premiamendu prozedura erabili da eta prozedura barruan exekutatu baimena. Jakinarazi behar da gauzaren titularrari, eskatzen zorra, eta epe bat emanez ordainketa egiteko (TLO 62.5.a). ez badu ordaintzen gaur exekutatu da.

- c. Soldataren enbargua: Erregelamenduaren 82.1 lehenengo paragrafoa eta LEC 607.artikulua.

Likidazioa administrazioak egiten badu, hainbat kasu daude:

- Jakinarazpena hilaren lehendabiziko hamabostaldian gertatu bazen, epea hurrengo hilaren 20an amaituko da.
- Jakinarazpena hilaren bigarren hamabostaldian egin bada, epea bukatuko da bi hilabete beranduago, horren bostgarren egunean.
- Aldizka eta modu kolektiboan jakinarazten diren tributuekin kontuan hartuko da tributu bakoitza eraentzen duen araua. Ordenantza fiskalak ez badu eperik ezartzen, hori ordainduko da irailaren batetik azaroaren 20ra.
- Egitate zergagarriak.
- Aduanetako zergetan eta kanpoko eragiketak kargatzen dituzten zergetan. Honen araudiak ezarritako epeetan egin beharko da.

- Borondatezko ordainketaren eraentza juridikoa

❖ Ordainketaren objektua

Normalean, diru zenbatekoa da eta bi printzipio errespetatu behar dira:

Lehenengoa, identitate printzipioa izango da. Obligazioen objektua ezin da aldatu, hau da, diruz ordaindu behar da.

Bigarrena, osotasun printzipioa da. Zorra ezin da ordaindu zatika, izan ere, kasu honetan, konturako sarrera egin direla kontsideratzen delako.

❖ Ordainbideak

TLO 60.1. artikuluan dago arautua. Ordainketa egiteko bi modu daude:

- Eskudiruz
- Tinbredun efektuen bitartez.

Subjektuak ezingo du aukeratu bi modu hauen artean. Tinbredun efektuen bitartez bakarrik egingo da ordainketa horrela xedatzen duenean erregelamenduak. Adibidez hau gertatzen da egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergan.

TLOaren 60.2.artikuluak, onartzen du gauzetan egindako ordainketa. Lege batek espresuki onartzen duenean eta erregelamenduak ezarritako baldintzetan.

Eskudiruari dagokionez, legezko erabilera duen dirua izan beharko du (Dinero de curso legal). Baina eskudiruz kontzeptuan, beste bide batzuk ere sartzen dira. Adibidez:

- a) Txekea
- b) Kreditu txartelak
- c) Banku helbideratzeak (Domiciliación bancaria)
- d) Banku transferentziak
- e) Ogasun ministerioak baimendutako beste bideak. Baina, beste bide horiek erabiliko dira bilketa erregelamenduak ezarritako baldintzetan.

Gainera, b, c, eta d kasuak erabiliko dira arauak ezarritako kasu horietan.

Normalean, ordainketa, erakunde laguntzaileetan egiten da. Banku edo Kutxen kasuetan, ulertuko da zorra ordaintzen dela sarrera egin zen ziurtagirian jasotzen den egunean eta bertan agertzen den zenbatekoarekin.

Gauzetan egindako ordainketak, bakarrik erabiliko dira tributu bakoitzaren legeak onartzen duen kasuetan. Era berean baldintza hauek bete behar dira:

1. Ondare historikoko gauzak izan beharko dute
2. Subjektuak ogasunari adierazi behar dio, gauza horiekin ordainketa burutu nahi duela.
3. Kultura Ministerioak gauzaren balioa aztertu eta konprobatu egingo du eta adierazi beharko du, hori, interesa duela.
4. Bilketa sailaren zuzendariak onartu beharko du ordainketa horrela egitea.

❖ Ordainketaren unea

Hau, TLO 61.artikuluan araututa dago (momento del pago).

Aspektu honek adierazten du noiz ulertzen den ordainketa egin dela. Zorra eskudiruz ordaindu zela ulertuko da organo eskudunaren kutxetan, bilketa bulegoetan edo erakunde baimenduetan egin zenean sarrera. Tinbredun efektuetan, ordea, ulertuko da zorra ordaindu zela hauek erregelamenduak ezarritako moduan erabili zirenean. Eta, azkenik, gauzatan egiten denean ordainketa, ordainketa mota hau onartzen duen araudian ezarritako unean egin beharko da ulertzeko burutua dagoela.

❖ Ordainketaren egozketa

TLO 63.artikuluaren (imputación de pagos). Subjektu batek ogasun administrazioarekin zor handiak ditu eta beraz, honen bitartez, jakingo dugu zeri egozten zaio zorra. Hau da, zer zor egozten zaion subjektuari.

Beraz, badaudenean bizpahiru zor subjektu baten aurka eta ordainketa ez bada iristen denak ordaintzera, zehaztu beharko da ze zorrari egotzi behar zaion ordainketa. TLOak dio zor bakoitza autonomia dela.

Egitate zergagarri bakoitzak bere zorra du. Adibidez, ondasun higiezinaren gaineko zergetan, bizpahiru urte zor badira, urte bakoitzeko zorra independentea da. Kasu hauetarako, TLOak azpimarratzen du gero sortuko den zorra eskatzeak ez duela suposatzen aurrekoak kobratzearen beharra iraungitzen denik. Beraz, orain sortutako zorra edo gerora sortuko dena kobratzeak ez du suposatzen aurrekoak barkatzen direnik.

Egozketan arau orokorra honakoa da à zordunak aukeratzen duela zein zor ordaindu, KZaren 1172.artikuluaren oinarrituz. Baina, hau gertatuko da borondatezko epealdian egiten denean ordainketa.

Exekuzio aldian, ordea, gauzak aldatzen dira. Izan ere, hemen, ordainketa egotziko da antzinakotasunaren arabera. Eta, hori zehazten da exigigarriak diren unean. TLOaren 63.3.artikuluaren baitan.

❖ Kontsignazioa

Hau aplikatzen da arrazoirik gabe hartzekodunak ordainketa ez duenean onartzen. Edota ordainketa ezin zenean egin. Adibidez, ausentzia bat egon zelako edo ezgaitasuna etab.

Kode Zibilaren arabera, 1176.artikuluak kontsignazioa epailearen aurrean egin behar dela adierazten du.

Tributu arloan, ordea, bereizitasun batzuk daude:

- Lehenik, kontsignazioa ez da egingo bide judiziala jarraituta, baizik eta organo administratiboen aurrean egingo da. Hau da, gordailuaren kutxa orokorrean edota bere bulegoetan.

❖ Legitimazioa ordainketa egiteko

Normalean zordunak egiten du ordainketa, hemen sartzen direlarik, zergadunak, ordekoak, atxikitzailerak edo erantzuleak.

Horretaz gainera, hirugarren batek ere egin dezake ordainketa, interesik izan edo ez; Tributu obligatuak ezagutu edo ez; onartu edo ez jakin ezer. Kode zibilak 1158.

Artikuluari onartzen du hirugarrenak egindako ordainketa, naiz eta espresuki oposaketa egin zordunak.

❖ Ordainketa geroratzea edo zatitzea

TLO 65. Artikuluari arautua topatzen dugu.

Ordainketa egiteko epe barruan tributu obligatuak eska dezake bere zatitzea edo geroratzea. Kasu ezberdina da “ope legis” gertatzen den zatiketa, adibidez pertsona fisikoen gaineko errentaren zergan gertatzen dena. Hemen kuotaren ordainketa bi epean zatitzen da, subjektuak aitortzen likidazioan horrela eskatzen badu.

- Zatitzea edo geroratzea subjektuak eskatuta. Eskatuko du bere egoera ekonomikoak behin behinean galarazten dionean ordainketa egitea.
- Zor batzuk ezingo dira geroratu, hemen sartzen dira timbredun efektu bidez ordaintzen direnak. Eta bestela atxikitzaile eta konturako sarrerak egin beharrekoek ordaindu behar dituzten zorak, adibidez, nagusi batek langile bati hilero egitne diona
- Geroratzea lortzeko berme bat eman beharko da, normalean banku abal bat delarik.
- Geroratzea edo zatiketa eskatzea borondatezko epealdian, suposatzen du exekuzio aldia ez dela hasten eskatzearekin bakarrik. Eskatzearekin batera, berme eskaini behar da. Prozedura erabakitzeke epea sei hilabeteko da, ebazpena aldekoa bada, eskaintako bermea eman beharko da, eta zorra gehitzen de berandutza korrituekin, zenbatuz borondatezko epea bukatu zenetik, eman den epea amaitu arte. Ezezko ebazpena bada, ordainketa egiteko epea administrazioak emango du, eta berandutza korrituak ordaindu behar dira, borondatezko epealdia bukatu zenetik ebazpena jakinarazi zen arte.

III. Premiamendu prozedura:

1. Sarrera

Exekuzio aldia hasten da zorra ez denean ordaintzen borondatezko epealdian, epe amaituta ordaindu gabe zuzenean exekuzio aldia hasten da. Aldiz premiamendu prozedura ez da modu automatikoan irekitzen, jada ez da automatikoa, administrazioak egintza administratibo bat egin beharko du (premiamendu probidentzia), titulu exekutiba bat delarik. Subjektuari jakinarazten zaionenen hasiko da premiamendu prozedura.

Premiamendu prozeduraren helburua izango da subjektuaren zorak kobratzea, bere ondarea exekutatu. Premiamendu probidentzia jakinarazita eta subjektuak jarraitzen badu ordaindu gabe, bermeka eman baziren hauek exekutatu dira. Zorak ordaindu gabe jarraitzen badu, gauzak enbargatu dira, eta azkenean besterenganatu, normalean enkantean (subastan)

2. Premiamendu prozeduraren izaera

Administrazioaren autobabesaren adierazpena da. Berak adierazten ditu bere eskubideak eta berak exekutatzen ditu.

Hiru ezaugarri nagusi ditu:

- Prozedura administratiboa da. Tributu administrazioa berak bakarrik garatzen baitu. Ofizioz hasi eta garatzen da.
- Izaera exekutiboa du. Horregatik, zorrik badagoen edo bere zenbatekoa ezin dira eztabaidatu. Betiere, bazter batera utziz ordaindu zela edo iraungi zela. Oposaketa arrazoiak mugatuak dira, zehazki prozedura gaizki hasi zela edo gaizki garatu zela argudiatu beharko delako.
- Prozedura autonomoa izango da. Judiziozko prozedurekin edo beste exekuzio prozedurekin ezin da metatu.

3. Administrazioaren ahalmenak

Zorra kobratzeko administrazioak subjektuaren ondarean exekutatu beharko du. Eta, horretarako, bilketa administrazioak ikuskatzaileen ahalmen berdintsuak ditu. Zehazki TLO 162.artikuluak dio 142.artikuluko ahalmenak izango dituela. Azken artikuluko honek ikuskaritzaren atalean dagoelarik. Horregatik, ahalmenak izango dira:

- Tributu obligatuen gauzak egiaztatu eta ikertu ikuskatzaile bezala. Adibidez, dirua aztertu etab.
- Kautelazko neurriak har ditzakete. Gero, exekutatu behar diren gauzak eta eskubideak ez desagertzeko.
- Tributu obligatuari eskatu diezaiokeite aurkeztea bere gauza eta eskubideen zerrenda.
- Tributu obligatuak bete ez dituen errekerimenduak exekutatu ditzake.

4. Prozedura ezberdinak

Premiamendu prozedura autonomoa da. Ezin da metatu beste exekuzio prozedurekin. Baina, posible izango da administrazio publikoa premiamendu prozedura aurrera eramaterakoan beste exekuzio prozedurak izatea:

- Singularrak edo unibertsalak
- Judiziozkoak edo ez

Dena den arazoa da jakitea prozedura bakoitzean egindako enbarguen artean zeinek duen lehentasuna. TLOaren 164.1.artikuluak prozedura singular eta unibertsalen arteko bereizketa aurkitzen dugu. Lehendabiziko kasuan, enbarguaren aintzinekotasuna kontuan hartuko da. Premiamenduko prozeduraren enbargu diligentzia lehenagotik egin bazen lehentasuna du eta, alderantziz.

Konkurto egoeran, baita ere aintzinekotasuna kontuan hartzen da. Baina, aintzat hartuta konkurto prozedura aitortzen duen. Orduan, premiamendu probidentzia une hori baino lehen egin bazen, lehentasuna izango du exekuzioan

5. Prozedura etetea eta hirugarrengotzak

Premiamendu prozedura etengo da hiru kasuetan: Errekurtoa jarri eta suspensioa lortzean, prozeduran akatsak daudenean eta jabetza hirugarrengotzan aurkezten denean.

- Errekurtoa jarri eta suspensioa lortzean

Errekurtoa jartzean eta normalean, bermeak eskainiz, prozeduraren etetea lortu daiteke. Bestalde, suspensioa modu automatikoan eta errekurtsorik gabe lortzen da zorra zehazterakoan errakuntza materiala gertatzen denean, edota, hau iraungita egotearen kasuan (zorra preskribituta egotearen kasuan) edo, atzerapena lortzearen kasuan.

Zorra iraungita bazegoen, adibidez, ordainketa egin zelako edota preskripzioa gertatu zelako edota gerorapena lortzearen bitartez, premiamenduak ez du zentzurik. Eta, horrela adierazi beharko da.

- Prozeduran akatsak daudenean

Zorra zehazterakoan errakuntza materialak gertatuko balira, organo eskudunak, likidazioa zuzendu beharko du.

- Jabetza hirugarrengotzan aurkezten denean

Hirugarrengotza gertatzen da, premiamendu prozedura enbargatutako gauzaren aurka hirugarren batek bere nahia agertzen badu. Hirugarrengotza, era berean, jabetzarengan edo eskubidearengan izan daiteke. Lehendabiziko kasuan, gertatzen da hirugarrenak ulertzen badu enbargatutako gauza berea dela. Eta, eskubidearena, ordea, bere kredituak lehentasuna duela uste duenean.

Hirugarrengotza jabetzarena bada, eskatutako gauzaren gain premiamendu prozedura eteten da. Inskribitutako gauza bada, onartua izateko erregistroaren ziurtagiria aurkeztu beharko da, frogatuz bera ogasun publikoak egindako idatz oharra baino lehen eginda dagoela. Horrela bada, enbargua altxatzen da.

Eskubideen ingurukoa den kasuetan, prozedura ez da eteten, baizik eta gauza saldu arte jarraituko du. Baina, lortutako diru hori gordailuan utziko da, hain zuzen, hirugarrengotza erabaki arte.

6. Premiamendu prozeduraren hasiera. Premiamendu probidentzia. Premiamendu errekgua. Ordainketa egiteko epea.

Premiamendu prozedura hasten da premiamendu probidentzia jakinarazten denean. Hau, egintza administratibo bat delarik. Bertan, era berean, ordainketa eskatuko zaigu, ohartuz, ordaintzearen ez kasuan (probidentzian emandako epe horretan), ondarearen exekuzioa burutuko dela. Beraz, nolabaiteko ohar bat da subjektuarentzako, hots, azken aukera bat ordainketa egiteko.

Premiamendu probidentzia TLOaren 167.2.artikuluaren arabera, titulu nahikoa da premiamendu prozedura hasteko eta epai judizialaren indar exekutiboa bera izango du, tributu obligatuen gauzen eta eskubideen aurka egiteko.

167.2: La providencia de apremio será título suficiente para iniciar el procedimiento de apremio y tendrá la misma fuerza ejecutiva que la sentencia judicial para proceder contra los bienes y derechos de los obligados tributarios.

Garai batean, premiamenduko prozedura agerian uzten zuen ziurtagiria administrazioak egiten zuen eta tributuaren bilketa egiten zuenari ematen zitzaion. Hori arduratuko zen fase exekutiboa egitea.

Bilketa egiten zutenak ez ziren administrazioaren barruan sartzen, profesionalak ziren. Geroago administrazioa bera zuzenean hasi zen exekuzioa egiten eta ziurtagiriaren lekua, premiamendu probidentziak hartu zuen.

Premiamendu probidentziaren edukia da:

- a. Subjektuaren identifikazioa
- b. Zorraren kontzeptuaren zenbateko eta epealdia
- c. Adierazpena zorra ez zela ordaindu borondatezko epealdian, ta noiztik hasten diren zenbatzen berandutza korritua
- d. Exekuzio aldiaren errekaruaren likidazioa
- e. Errekerimendua zorra ordaintzeko, baita premiamendu errekaru txikiarena ere %10
- f. Zorra gehi premiamendu errekaru txikia adierazi behar da; emandako epean ez bada ordaintzen, bere gauzak enbargatzen hasiko direla edota bermeak exekutatzen tributu zorra gehio %20 kobratzeko.
- g. Probidentziaren data. Exekuzio aldia, borondatezko ordainketa egiteko epealdia bukatu eta hurrengo egunean zorrik ordaindu gabe.

Tributuen lege orokorraren 161.4 artikulua dio, exekuzio aldiak hasteak suposatzen duela exekuzio aldiaren errekaruaren zortzapena.

28. artikulua berriz, errekaru ezberdinak ezartzen ditu:

- %5: zor guztia ordaintzen bada, exekuzio aldia hasita baina premiamendu probidentzia eman baino lehen; exekuzio aldiko errekarua da.
- %10: ordainketa egiten bada, premiamendu probidentziak jakinarazi eta gero baina bertan emandako epean, premiamendu errekaru gutxitua da eta ordaindu behar dira, zorra eta errekarua bera.
- %20: ez bada zorra ordaintzen bi epe horietan. Bi lehendabiziko kasuetan, exekuzio aldiak suposatzen duen berandutza korriturik ez da eskatzen, baina bai hirugarren kasu honetan.

Ordainketa egiteko epeak bi dira:

o 62.5:

- A. Premiamendu probidentziaren jakinarazpena hilaren lehendabiziko 15aldian egin baldin bazen, jakinarazpena jaso zen unetik, hilaren 20ra arte
- B. Bigarren hamabostaldian egin bazen jakinarazpena, bertatik hurrengo hilaren 5a arte.

7. Premiamendu probidentziaren aurkako oposaketa arrazoiak:

Titulu exekutiboa danez, oposaketa arrazoiak mugatuak dira. Likidazio inguruko eztabaidak ezin dira aipatu hemen. 167.3 artikuluan, biltzen dira arrazoiak:

- a. Zorra, osorik iraungi izana edo ordainketa eskatzeko eskubidea preskribituta egotea. Subjektuak frogatzen badu ordaindu zuela, ez dago arrazoirik, premiamendu prozedura martxan jartzeko.

Preskripzioaren kasuan bakarri oposatzen al da, ordainketa eskatzearen eskubidearengatik. Likidatzeko akzioen preskripzioa aldiz, ezin da alegatu.

- b. Geroratzearen zatitzearen edo konpentsazioaren eskaera, borondatezko epealdian egiten bada eta bilketa prozeduraren beste suspentsio arrazoietan. Geroratzea eskatzea, borondatezko epealdian, suposatzen du exekuzio aldia ezin dela hasi. Eskaera hori erabaki arte ezin da premiamendu prozedura hasi. Konpentsazioa eskatzean, beti ere borondatez epealdian, zorra ezin da exekutatu, subjektuak duen kreditu kopurura arte eta exekuzio aldian egiten bada konpentsazioaren eskaera, prozedura eteten da.
- c. Likidazioaren jakinarazpena ez egitea.
- d. Likidazioa deuseztatuta egotea.
- e. Premiamendu probidentzian errakuntza edo hutsuneak agertzea, zorduna edo zorra identifikatzea galerazten badute.

8. Ondarearen exekuzio faseak:

Subjektua premiamendu probidentzia jakinarazita ez badu zorra ordaintzen emandako epean, eta premiamendu oposaketa arrazoirik ez badago, bere ondarea exekutatzen da, legeak ezarritako urrenkera jarraituz eta hau da:

- *Bermeak exekutatzea*: 168. Artikulua. Zorra bermatuta bazegoen, administrazioa premiamendu prozeduran berme hauek exekutatzen ditu. Bermeak hauek dira:
 - o Ope legis ezartzen direnak, hau da, legeak: isilbidezko legezko hipoteka, afekzio eskubidea.

- o Subjektuak eskainitakoa, adibidez geroratzea eskatu zuelako. Ala erre bermea exekutatu baino lehen, administrazioak beste gauzak edota eskubideak enbargatu eta besterenganatu ditzake. Bermea ez bada iristen zor guztia ordaintzera edota subjektuak eskatzen badu beti ere.
- *Gauzak eta eskubideak enbargatu*: 169-171. Artikuluetara. Enbargoek proportziozkotasuna errespetatu behar dute, hau da, zorra kobratzeko lain soilik enbargatu behar da baina ez gehiago.

Kontutan hartu beharreko kopurua da: zorra + berandutza korritua + premiamendu errenergua + prozeduraren kostua. Era beran pauso batzuk jarraitu behar dira:

- o Eskudirua eta erakundeetan dagoen dirua.
- o Kredituak, efektuak, balioak eta eskubideak. Epe motzean, egikaritzen badira: 6 hilabete baino gutxiago.
- o Soldata eta pentsioa
- o Gauza higiezinak
- o Errenta korrituak eta fruituak
- o Merkataritza edo industrial lurreko establezimenduak
- o Bitxikeriak, zaharkinak etab.
- o Gauza higigarri eta mugigarriak
- o Kredituak, eskubideak eta balioa, epe luzean egikaritzen direnengan: 6 hilabete baino gehiago

Urrenkerarekin jarraitu behar da zor guztia hartu arte. Azkenerako usten dira gauza hauek tratatzeko egoitzan sartu behar denean obligatuak ez badu baimenik ematen, epailearen baimena behar delako. Kasu honetan hau da kasu bakarra egoitzan sartzeko epailearen baimena behar dena.

Enbargu bakoitza diligentzian agertu beharko du, eta jakinarazten da sujetuari enbargo diligentziaren aurkako oposaketa arrazoiak mugatuak direla. Zehazki zorra iraungitzen da premiamendu probidentzia etzelako jakinarazi, errauliaren araudia ez errespetatzeagatik eta bilketa prozedura suspendituta egoteagatik.

Gauzak inskribituta baldin badaude erregistro publiko batean, epailearen aginduak daukan indar berdinarekin bertan idatz-oharra egiten da.

- Enbargatutako gauzak besterenganatzea:

Legeak adierazten du besterenganatzea ez dela posible likidazioaren

aurkako errekurtoa erabaki arte, indar gorengoa edo *fuera mayor* denetan salbu. Beste gauza bat da (salbuespenak), gauzak ondagarriak badira, euren balioa galtzeko arriskua badago edo tributu obligatu bat espreski eskatzen baldin badu.

Besterengatzea, enkantea, konkurtsoa eta zuzeneko adjudikazioaren bidez egiten da. Ohikoena enkantea da eta soberakinak geratzen baldin bada, tributu obligatuari ematen zaio.

Konkurtsoa bakarrik erabiltzen da enbargatutako gauza saltzeak merkatuarentzat suposatzen baldin badu kaltea edo interes publikoak eskatzen baldin badu bide hau erabiltzea.

Azkenik, zuzeneko adjudikazioa enkantea erabilia gauzak edo eskubideak besterenganatu gabe geratzen baldin badira, gauza ondagarriak badira edo premia baldin badago.

Gauzak besterenganatzea lortu ez bada, ogasun publikoak bereganatuko ditu zorra kopurua estali arte, eta kasu honetan besterenganatzearen hasierako tipoaren %75 ezingo da gaintitu.

Azkenik, besterenganatzea egin baino lehen tributu obligatu bat, zorrak eta kostuak ordaintzen baditu enbargoa altsako da.

9. Premiamendu prozeduraren bukaera

3 modu daude, Tributu Lege Orokorraren 133. artikuluan adierazita:

- Zorra ordainduta: Hau da, zorra bera, berandutza korrituak, errekaruak eta kostuak.
- ... erabakiaren bidez: Adierazten denean kreditua osorik edo zati batean ezin dela kobratu tributu obligatu guztia kaudimen-gabeak direla eta (insolvente). Kreditua kobrazina dela adierazi ondoren baja ematen zaio behin-behinean, eta merkataritza erregistroa inskribituta baldin bazegoen tributo obligatua, jakinarazi egingo da. Preskripzio epe barruan (4 urte) obligatuaren egoera ekonomikoa hobetzen baldin bada kredituaren erreaplikazioa gertatzen da. Exekuzio prozedura berriz hasten du, eta aldiz, preskripzio epea amaitzen baldin bada, erreaplikaziorik gertatu gabe zorra iraungituko da.
- Beste edozein arrazoi legal dela eta kreditua iraungitzen dela erabakitzea:

6. ikasgaia: Helegiteak

BERRAZTERTZEE ERREKURTSOA (“Recurso de reposicion”)

1.1. estatuak nola funtzionatzen duen, gure kasuan Foru Aldundiak

a) EZAUGARRIAK

- Errekurtsoa aztertu eta erabakitzen du egintza administratiboa eman zuen organoak. TLO 225.1 artikulua
- Ekonomia administraziozko erreklamazioa jarri baino lehen erabil daiteke. Horregatik berraztertze errekurtsoa jartzen bada, ekonomia administraziozko erreklamazioa ezin da jarri berraztertze errekurtsoa ebatzi arte edota hau isiltasunez ezetsia izan dela ulertu arte. Errekurtso hau eta ekonomia administraziozko erreklamazioa batera jartzen baldin badira, tramitatzen da lehendabizi aurkeztutakoa, bigarrena ez da onartzen.
- Borondatezkoa da errekurtso hau jartzea. Zuzenean ekonomia administraziozko bidera errekurritu daiteke. TLO 222.1 artikulua.
- Ekonomia administraziozko erreklamazioaren bidez errekurritu daitezken egintza denak aurkatu daitezkeela bi izan ezik:
 - Berraztertze errekurtsoren ebazpena (TLO 225.art)
 - Ekonomia administraziozko erreklamazioa erabakitzen duen ebazpena. Berraztertze errekurtsoa ekonomia administraziozko baino lehenagotik jarri behar da.

b) ERREKURTSOA JARTZEAREN ONDORIOA

Errekurtso hau tarteratzeak bi ondorio ditu:

1. Geldiarazten ditu beste errekurtsoak, besteen epeak. Berraztertze helegitea espreski erabakitzean edota isiltasunez ezetsia izan zela ulertzen denean (hau gertatzen da ebazpena emateko epea igarotzen denean), orduan epeak berriz zenbatzen hasten dira. adibidez erreklamazioa prestatzeko denboraz larri gabiltzanean errekurtso hau tarteratzen da denbora irabazteko.
2. Aurkaratutako egintzak etetea lortzen da. Ekonomia administraziozko erreklamazioaren eraentza duen sistema berdintsuarekin. (TLO 224.art)

c) PROZEDURA

Hiru fase bereizten dira:

1. Errekurtso jartzea
2. Instrukzioa
3. Ebazpena

1. Errekurtso jartzea (TLO 223.1 art)

Errekurtso hilabeteko epean jartzen da, epe hau zenbatzen hasten da egintzaren jakinarazpena jaso edota isiltasuna jaso eta hurrengo egunetik. Idazkiaren edukia da:

- Egintza identifikatu behar da
- Errekurritzen duen subjektua identifikatu
- Jakinarazpenak egiteko egoitza
- Alegazioak eta ze frogabideak proposatzen diren

Errekurtso idazkiak organo eskudunaren egoitzan aurkeztu behar dira, edota prozedura administratiboko legearen 38.4 artikuluan bildutako bideak. Helegitean ez da beharrezkoa ez abokaturik, ezta prokuradorerik ere.

Instrukzioa

- Subjektuak aurkaratzeko epean espedientea ikusten du, gainera errekurtsua tramitatzen ari denean beste interesatu bat agertzen bada, tramitea hau ematen zaio alegazioak egiteko
- Berrikustearen hedadura: TLO 223.4art espedientea heldu diren dokumentu guztiak berrikusten dira, nahiz eta alderdiek ez aipatu baina reformatio in peius gabe.
- Beste organuen txostenak eskatzen dira. Hilabete batean ebazten da. Kasu batzuetan beste organoei txostena eskatzerakoan gauza berriak planteatzen baldin badira edota beste interesatuak agertzen baldin badira. Ebazpenak idatziak eta zioduna (motivado) izan behar du. aipatuz, egitateak eta zuzenbidezko oinarriak.

Ulertzen da errekurtsua ezetsia izan zela erabakitzeke epaia igarotzen bada erabakia jakinarazi gabe. Hala ere organoa behartuta dago espreski erabakitzera.

Berraztertze helegitea toki tributuetan

Tribunak ekonomiko administratiboa berreskuratu da hiri handietan. Ezaugarria da udalak izendatzen duela, gure kasuan Donostian gertatzen da. Bestela errekurtsua jarri eta gero kontentziosora joan beharko genuke.

1985eko LBRL legea, toki tributuentzat ekonomi administraziozko erreklamazioa, toki korporazioek, autonomia murrizten zuelako. Bere ordeztu, berraztertze errekurtsua nahi eta nahi ez jarri behar zen errekurtsu kontentzioso administratiboa jarri baina lehen. Hala ere kasu batzuetan ekonomia administraziozko erreklamazioa mantendu zen zehazki, estatuaren administrazioak toki tributuetan ematen dituen egintzaren aurka, adibidez, hondasun higiezinaren gaineko zerga, katastroaren inguruko egintzen kasuan, ekonomia administraziozko erreklamazioa jarri behar da. Baita ere jarduera ekonomikoen gaineko zergan izen ematearen egintzaren aurka.

1.Prozedura

1)Epeak

Errkurtsua hilabeteko epean jarri behar da, zenbatuz egintza jakinarazi bazen, jakinarazpena jaso eta hurrengo egunetik. Edota zerga egunaren erroldak jende aurrean jartzeko epea bukatuta.

2) Idazkiak

Idazpen alegazioak eta frogabideak bildu behar dira. Epe horretan ikusi ahal da espedientea errekurtsua ongi prestatzeko.

3) Egintzaren etetea eska daiteke

Eska daiteke berme ematen baldin bada. Kasu batzutan ez da bermerik aurkeztu beharko. Kontuan hartu behar da gero errekurtsua ezetsia izan bazen eta egintza etetea lortu baldin bazen, berandutza korritua ordaindu behar dela.

4) Ebazpena emateko epea

Epea hilabetekoa da, epe horretan administrazioak ez badu erabakitzen espresuki, ulertzen da helegitea ezetsi izan zela eta errekurtsu kontentzioso administratiboa jarri ahalko da.

Abenduaren 16ko **57/2003 legeak** egoera aldatu du, berreskuratuz bide ekonomiko administratiboa, sortuz ekonomia administraziozko erreklamazioak ebazten dituen organo berri bat. Berrikuspen * honen ezaugarriak dira;

- a) Nahitaez erabili behar da bide administratiboa, gero kontentziosora joateko.
- b) Bide administratiboa agortzen du eta gero errekurtsu kontentzioso administratiboa jarri behar da.
- c) Erreklamazioak tokiko ekonomi administrazioako organoak ebazten ditu.
- d) Erreklamazioak jarri aurretik nahi baldin bada berraztertze errekurtsua jar daiteke.

Hiri handia definitzen da 21 artikuluan, herri handia izango da;

+250000 biztanle baino gehiago dituztenak.

+probintziaren hiriburua direnak, 175000 biztanletik gora badituzte.

+probintziaren hiriburua direnean, autonomi erkidegoaren hiriburua edota erkidegoen erakundeak dauden hiriak.

+hiriak 75000 biztanle baino gehiago baditu eta inguruabar ekonomiko, sozial, historiko edo kulturalak baditu.

Azken bi supostuetarako baldintzak eskatzen dira;

-hiri handia izateko udalaren ekimenez erabaki behar du autonomi erkidegoaren lege biltzarrek.

